

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

8DE ÅRG.

DEN 17 MARS 1907.

N^Ö 24

Foto. Flodin, Stockholm.

SVEN OTTO PETTERSSON.
PROFESSOR.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm—Gbg.

SVEN OTTO PETERSSON.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Vegamedaljen, hvilken instiftades efter prof. A. E. Nordenskiöld's återkomst från sin färd med Vega rundt Gamla Världen och i ändamål att hufvästa denna för Sverige så ärofulla bragd, har, en för hvarje år, tilldelats en eller annan af de mest berömda forskningsresande, och den anses med rätta som en synnerligen hedrande utmärkelse.

I år har den emellertid ej tilldelats en resande till fjärran trakter, utan en man som gjort till sin uppgift att på ett grundligt och vetenskapligt sätt undersöka oss nära liggande studiefält, de nordiska haven. Jag tror att detta det Svenska Sällskapets för Antropologi och Geografi beslut af hela den allmänhet, som intresserar sig för dylika ting, hälsats med glädje, då den väl ej utan skäl håller före, att det kan vara en gärning som fordrar lika stor begåfning och energi, den att grundligt undersöka hvad som ligger oss nära och är för oss af stor vikt, som den att uppdaga nya förhållanden i mer eller mindre okända och allägsna trakter.

Den man hvars gärning S. S. för A. & G. i år hedrat med sin Vegamedalj, är professor Otto Pettersson hvars bild vi skåda på föregående sida.

Jag vill nu blott i största korthet meddela några uppgifter om hans verk och om öfriga omständigheter, som gjort det till hans öde att utföra detta.

Sven Otto Pettersson föddes i Göteborg 12 febr. 1848, men härstammade från en bohuslänsk släkt. Sina skolstudier gjorde han i Göteborgs Realgymnasium (rektor A. L. Schiller) och aflade studentexamen i senare delen af 1860-talet. Universitetsstudierna gjorde han i Uppsala utom ett år, under hvilket han arbetade vid prof. Fresenius analytiska institut i Wiesbaden, och erhöill i förra delen af 70-talet den filosofiska graden efter att hafva försvarat en afhandling om atomvolumina. Ungefär samtidigt utnämndes han till docent i fysikalisk kemi och verkade i Uppsala som sådan och tidtals som amanuens vid kemiska laboratoriet till början af 80-talet, då han utnämndes till professor i kemi vid Stockholms Högskola, hvilken tjänst han ännu innehar.

Under 70- och 80-talen sysselsatte sig Pettersson dels ensam, dels i förbindelse med andra forskare med vetenskapliga arbeten inom kemiens och angränsande områden. De äro för många att här uppräknas och torde ej håller intressera flertalet läsare. Många af dem äro dock af mycket stor betydelse.

Pettersson hyste från barndomen stor kärlek för Bohuskusten, där han vanligen vistades under sommaren, och där han roade sig med segling, hvilken sport han bedref med ifver och en ovanlig grad af djärfhed. Förmodligen var denna hans kärlek till halvet anledningen till, att han beslöt sig för att äfven studera detsamma.

Hydrografiska undersökningar af de haf som omgifva Sverige hade under 70-talet bedrifvits af F. L. Ekman, Gustaf Ekman, A. W. Cronander, m. fl. men under 80-talet lågo dessa undersökningar nere. 1890 föreslog Otto Pettersson, att man änyo skulle börja att i hydrografiskt och biologiskt hänseende undersöka våra haf, i detta fall Skagerak och norra Kattegat. Med användande af stor energi och stora uppoffringar och efter att med sig ha förbundit ett flertal andra forskare, kom i februari 1890 expeditionen till stånd och medförde, tack vare sin goda planläggning, ett mycket godt resultat. Vid alla föregående expeditioner hade arbetet utförts med ett fartyg under en längre tidrymd. 1890 däremot gjordes observationerna från fem fartyg och medhunnos på få dagar, hvarigenom man så att säga fick en ögonblicksfotografi af hafvets tillstånd. Detta arbetssätt var Petterssons idé, och den har i det efter 1890 oafbrutet fortgående arbetet visat sig vara af mycket stor betydelse. Men arbetet har icke endast fortgått, det har, beständigt pådrifvet af Pettersson, kolossalt utvecklat sig. Vid

naturforskarmötet i Köpenhamn 1892 sökte han få till stånd samarbete med Norge och Danmark, hvilket äfven lyckades, och hvilket samarbete gaf utmärkta resultat under åren 1893 till slutet af århundradet. Af dessa resultat framgick dock, att förhållandena i våra farvatten ej kunde utredas och förklaras utan att observationerna utsträcktes till alla de nordiska haven på Atlanter-halvklotet. Och en sådan undersökning kunde ej åstadkommas utan samverkan af alla Nord- och Östersjö-makterna. På förslag af Pettersson hemställde därför den Svenska Hydrografiska Kommissionen, hvilken då hade ledningen af arbetena, till Hans Maj:t Konungen, att han måtte kalla ofvannämnda makter till en internationell konferens i Stockholm, hvilket Hans Maj:t med sitt kända intresse för all vetenskap, äfven gjorde. Konferensen sammantälde i Stockholm i juni 1899 och där voro, mest genom berömda forskare, representerade, utom de skandinaviska länderna, Ryssland, Tyskland, England (och Skottland), Holland och Belgien. En plan till samarbete uppgjordes, och sedan hvarje land för sig behandlat densamma, fastställdes den på en ny konferens i Kristiania år 1901, och 1902 börjades arbetet i enlighet med densamma. Arbetet ledes af ett internationellt råd, i hvilket tysken dr Herwig är president och Otto Pettersson vice president. Det svenska arbetet ledes af Svenska Hydrografisk-Biologiska Kommissionen, hilkens medlemmar från början voro landshöfding Lagerbring, ordf., prof. Pettersson, vice ordf. och föreståndare, dr Trybom, prof. Cleve, prof. Wijkander och ing. Gustaf Ekman. Under de gångna åren har tyvärr prof. Cleve aflidit, en nästan oersättlig förlust, och prof. Wijkander af brist på tid lämnat kommissionen. Prof. Petterssons betydelse för gången af arbetena, både de internationella och de svenska kan svårigen öferskattas. Hvad ledningen af de förstnämnda beträffar har han gjort mer än kanske någon annan för att få arbetsplanerna utförd och för att sammanhålla de ofta stridiga viljorna. Stor nytta har han därvid haft af sin lätthet att uttrycka sig, och detta på flera språk. Och beträffande det svenska arbetet har han begiöpligtvis, åtminstone på det hydrografiska området varit både den drivande och ledande kraften. Han har med en aldrig slöcknande ifver varit outtömlig i förslag till arbeten, till apparater och till publikationsformer, af hvilka förslag de flesta med goda resultat blifvit utförda, ehuruval kanske ett eller annat icke vunnit understöd hos hans möjligen alltför betänksamma medarbetare. De vunna observationerna hafva lämnat honom material till ett omfattande, både vetenskapligt (t. ex. hans teori om ismältningens inflytande) och populärt författarskap. Att här närmare ingå på detta skulle föra oss för långt.

Många läsare torde nu fråga hvad det är för några arbeten som Prof. Pettersson och hans medarbetare förehafva. Att framlägga detta för läsaren af H. 8. D. är nu omöjligt, kanske kan det göras en annan gång. Jag vill blott nämna att föremålet är hafvet, dess egenskaper, såsom temperatur, salthalt, gas-halt, strömförhållanden m. m., dess växelverkan med och förhållande till atmosfären, dess djur- och växtvärld (fiskar, ostron samt lägre rörliga djur och växter) och vilkoren för deras existens, och af dessa studier kan vinnas resultat som äro af den största betydelse ej blott för vetenskapen, utan äfven för det praktiska lifvet, t. ex. för sjöfarten och fisket.

Alla dessa frågor äro långt ifrån lösta, endast början är gjord och för fortgående vänta vi mycket af innehafvaren af årets Vegamedalj.

Och vi tro äfven, att hvarje för saken intresserad svensk gärna vill förena sig med Otto Petterssons medarbetare för att tacka honom för hvad han gjort och för att med glad förväntan motse hvad han kommer att göra.

G. E

200-ÅRSMINNET AF SVEN LAGERBRINGS FÖDELSE.

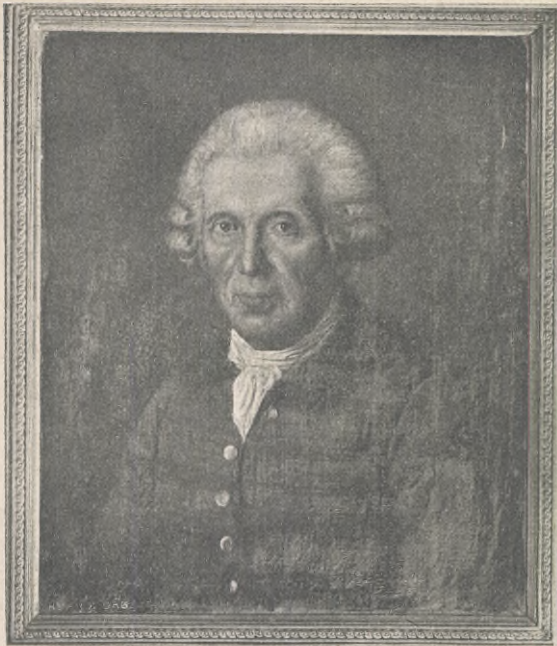

Foto: Gustafsson, Lunds.

Klisché: Bengt Sjöforsparre.

SVEN LAGERBRING.

Lunds universitet firade den 6 mars 200-årsminnet af vår store häfdatecknares *Sven Lagerbrings* födelse.

Vid 13 års ålder inskrifven som student vid det sydsvenska universitetet tillhörde L. sedermera äfven efter aflagda examina allt framgent detsamma. Som

23-årig juris studiosus förordnades han till adjunkt i juridiska fakulteten och hans första tryckta arbete behandlade ett ämne ur den svenska rättshistorien. Men det dröjde icke länge innan han var helt inne på historiens fält. Efter en längre förberedelsestid i Stockholm med forskningar i olika arkiv, var han väl rustad för sin senare verksamhet, då han 1742 efter K. Stobæus intog den historiska lärostolen i Lund. I tjuugoåttio år beklädde han denna post. Efter den tiden och till sin död (1787) var han uteslutande samsatt med arbetet på sitt lifs stora, tyvärr aldrig fullbordade verk "Svea Rikes historia".

Hvad som i Lagerbrings författarskap främst faller i ögonen är hans helt nya, mot det gamla principiellt afvikande syn på sitt stoff. Ännu när han var ung, lärdes en historia, där vetenskapligheten ofta nog kunde vara svår att ski'ja från ett välmenande patriotiskt fantasteri. Lagerbring höll omutligt på sanningens rätt. "Det har varit ett allmänt bruk, säger han själf, att man sällan eller aldrig uppvisar källorna, hvarifrån man hämtar sina underrättelser. Ja, några ha ock ansett det för ett fel." Men "det är en nödvändighet att skriva sanning, faran lär väl ej häller vara särdeles stor." Denna grundfordran jämte en enkel och klar framställning gjorde också, att hans arbeten föllo den gustavianska tiden mindre väl i smaken, och Lagerbring fick *icke* plats i den nystiftade svenska akademien. Sedan 1755 var han dock medlem af vitterhetsakademien och 1770 utnämndes han till cancellieråd och blef samtidigt adlad.

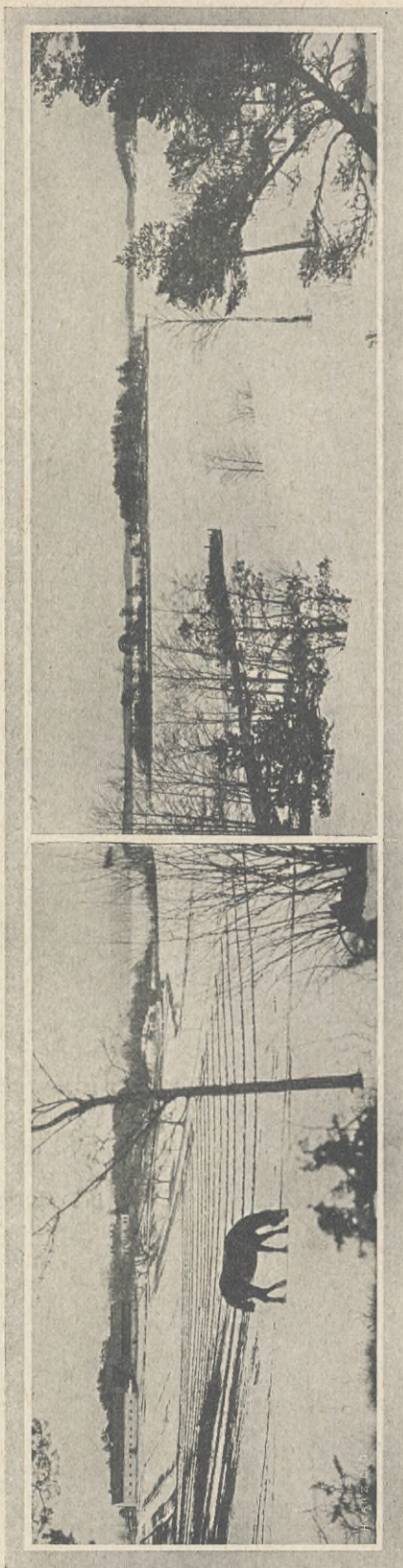

Foto: Jönh, Lund.

Klisché: Kom. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålm.—Gig.

EN BYST AF LAGERBRING AFTÄCKES HÖGTIDLIGEN I LUND DEN 6 MARS.

VÅR NYA FLOTTSTATION?

H. S. S. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klick! Km. A.-B. Bygg. Sjöfartens Skid-Ög.

VY AF ELFVIK, DIT SVERIGES NYASTE FLOTTSTATION EV KOMMER ATT FÖRLÄGGAS. Byggnaden är Elfviks herregård.

Till Elfvik å Lidingön i Stockholms närhet är det enligt en för Riksdagen framlagd K. proposition meningen att flytta Stockholms flottstation. Storartade anläggningar skulle där göras, dragande enorma omkostnader. Meningarne torde nog vara delade om, huruvida det icke vore bättre att anlägga en flottstation i mindre skala och i stället anslå rikligare medel till byggandet af flere fartyg, särskildt torpedbåtar.

NYVALD RIKSDAGSMAN.

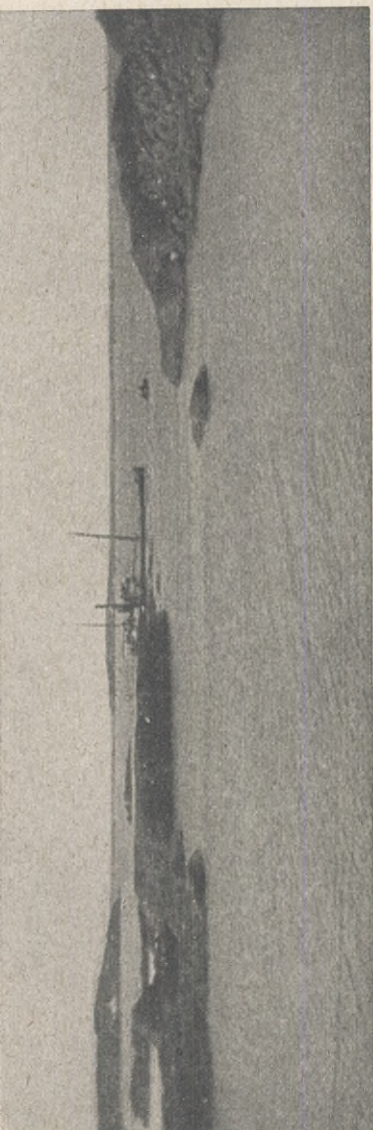

Foto. Ella P.-n

Klick! Km. A.-B. Bygg. Sjöfartens Skid-Ög

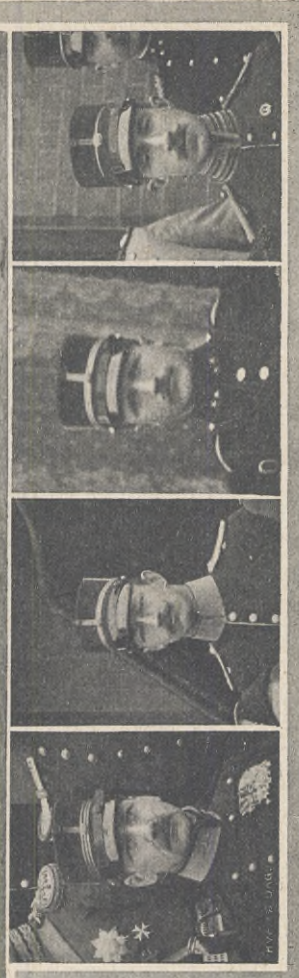
DANSKE ÅNGAREN »HEINI» SOM DEN 25 FEBR. STRANDADE PÅ ETT SKÄR I NORRA HALLAND.

Det med särskild spänning motsedda fyllnadsvalet för Östermalmskretsen i Stockholm efter aflidne generaldirektören von Krusenstjerna fick till utgång att yrkesinspektören Thorwald Fürst samlade det största antalet röster kring sitt namn.

TH. FÜRST, nyvald riksdagsman för Stockholms stad i A. K.

MILITÄRA FÄKTTÄFLINGAR I HOLLAND.

DELTAGARE I DE MILITÄRA FÄKTTÄFLINGARNA I HAAG:
 Sittande fr. vänster: Major Frans Belgiska artilleriet. 2. Kapten Pavloff, Ryssland. 3. Major Werbruck, Belgiska Generalstaben. 4. Öfverstelöjtnant de Drozdovski. Deltog som adjutant åt Kurpackin i Rysk-japanska kriget, där han mistade sin ena arm. 5. Öfversten baron van Voorst, Holland. 6. General Kusjimin-Korovajev, Ryssland. 7. General van Ermel, Scherer, Holland. 8. Major Caste, Frankrike. 9. Öfverstelöjtnant Vervooren, Holland. 10. Löjtnant van Bieleynburgh, Holland.

Internationella fäkttäflingar för officerare ha 26 febr.—1 mars hållits i Haag. De omfattades med ett intresse som förde ett långt större antal deltagare till vaipatiisen än man egentligen var beredd på att ta emot, men tack vare kamratligt tillmötesgående lyckades man ordna såväl med jurymän som med praktiska arrangemanger och gick med ifver till kampanen. Denna stod i främsta rummet mellan den franska och den italienska skolan, hvilka båda representerades af verkliga mästare. Afven svenska officerare deltog med heder och eröfrade en del pris. Minst till sin fördel, trots vackra prestationer, voro värddarne själfva, de holländska officerarna, jämte de belgiska. Men intresset för den svåra och vackra konsten är också helt nytt ihland dem.

KAPTEN FICK.
 LÖJTNANT HJORT. LÖJTNANT SETTERBERG. LÖJTNANT KARLBERG.

Fotograf. Bengt. Sjöberg.

HEMKOMSTEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF PETER NORDEN.

Svenska kyrkan i London ligger vid Prince's Square. Detta låter storslaget, men låget är det allra bedröfligaste: långt nere i Eastend, bakom de eländigaste judekvarteren, nära Wappingdockornas ohyggliga grannskap.

Genom en af dessa outgrundliga bestämmelser, som de där makten hafva stundom utfärdat och sedan icke kunna förmås att återkalla, var organisten i kyrkan ännu för några år sedan skyldig att bebo en "fri bostad" i ett ruskiigt hörnhus åt samma Prince's Square, midt emot ett frekventeradt natthärbärg till tre pence bädden.

Det är icke att undra på, om han komponerade sig en egen litania öfver denna babyloniska fångenskap. Han hade de rysligaste gator att passera för att komma hem. Han blef aldrig ofredad. Hans rena krage och eleganta cylinder inbragte honom aldrig några gläpord. Men det var ändå knappast till att uthärda. Den bruna Londondimman var här mera tryckande och smutsig än någonsin. Söjan på gatan låg högre och var vidrigare. Slaktarstånden — hvilket snusk och hvilka slamsor! — och ostronförsäljarne kommo en att få afsmak för allt hvad föda hette. Och kvällarne! Krog efter krog, krog efter krog, där trasiga män och trasiga kvinnor, dessa ofta med ett dibarn öfver axeln, i ett aldrig sinande myller trängdes till långt in på natten, medan de äldre barnen dansade utanför till tonerna af den sista slagdängan, framvefvad af en pennyhungrig positivhalare i hörnet. Det var att klifva varsamt öfver småtingar som rotade och lekte vid rännstenarne, att lefva och andas bland idel smuts och elände, i ett fullkomligt helvetesstim.

Och då var man på mindre än en timme med bus vid Hampstead Heath!

Kyrkans läge är naturligtvis ursprungligen valdt med hänsyn till de talrika svenska sjömän som besöka London. Nu för tiden finns det ju äfven många svenskar som äro bosatta i London, men kyrkans menighet, den lilla som finner sig på annat än särskilda fäst dagar, rekryteras alltjämt ur sjömannens led. Det är ovisst om ett fashionablare läge skulle flocka åhörareskaran talrikare. När nu organisten får bo hvar han vill, ligger kyrkan strängt taget bäst där den ligger. Ty ha sjömannen svårt att hitta hit, så äro de å andra sidan *alls* icke hemmastadda längre bort från dockorna.

Hvad än organisten kunde ha att beklaga sig öfver, så mycket är säkert, att han vann många tillfällen att göra underliga bekantskaper genom att bo som han gjorde. En trappa ned i samma hus var ett läsrum för sjömän inredt, och med detta förmedlades många tänkvärda erfarenheter. En af dessa är det som här berättas.

Han satt en eftermiddag vid sitt té och storrade, långt borta i tankarne, på en tigerfäll, som han för några dagar sedan tillhandlat sig af en ung sjöman. Fallen hade egentligen af den unge mannen varit afsedd till fästmöpresent vid hemkomsten, men den som varit länge på sjön, kanske stätt och skyfflat kol under pannorna från Bombay till Wapping, tappar lätt besinningen när han kommer i land, och i London faller man snart i röfverehänder. Man kan bli tvungen att göra sig af med nödvändigare saker än en tigerfäll för att klara sig ut från bränningar, som man af lätt sinne råkat in i. På organistens väggar hängde många förunderliga och exotiska prydnader, alla bärgade bland det gods, som grunddrifna först vräkt öfver bord.

Organisten gaspade och reste sig. Han tänkte sig ut och räknade öfver sina trepencestycken. Han skulle nämligen, idag som alla dagar, antastas af landsmän, hvilka behöfde hjälp för att slippa tillbringa natten på gatan.

Då knackade det. Det var kyrkvaktmästarn. Denne var en resolut karl på sitt stillsamma sätt, men nu tvinnade han haksägget med en ifver, som angaf verklig rådvillhet. Jo, i läsrummet satt en besynnerlig

kund, en gammal uf, som icke kunde göra sig begriplig. Organisten tog sin hatt och knarrade ned för trappan. Utan egentlig nyfikenhet gick han in i läsrummet. Någon som var drucken igen?

Kring det stora bordet suto några män och hängde dädöst öfver den ofarliga litteratur som stod till buds. Rummet, omgifningen, hela lifvet, där allting var så ovant tyst, utan vågbrus, utan maskinbuller — allt var så ohjälpligt trist. Ödsligheten inom de kala, ogästvänliga väggarne tryckte dem så, att de endast vågade sig fram med hviskningar. Säg hvad man vill, krogen var muntrare. Och den som i månadsvis slitit som kollämpare eller lättmatros kan behöfva litet muntert.

Vid organistens inträde tystnade de hviskande samtalen. Några reste sig tvekanse, och det syntes på deras klumpiga bugningar, att den hjärtans tafatte svenske bondpojken ännu satt i dem.

Borta i en vrå stod en hvitskäggig gubbe och lät sina gamla röda ögon irra från bibelspråk till bibelspråk på väggarne. Det var något hungrigt i hans blick, och något förtvifladt. Var det länge sen han sist mötte modersmålet? Organisten gick fram till den gamle och vidrodre hans arm.

— Ni är svensk kan jag förstå?

Gubben väckte till. Antingen var han litet lomhörd, eller också hade de grannt sirade bibelspråken försatt honom i andakt.

— Svensk! Yes, sir. Svensk? Yes, sir, oh yes, sir.

Han nickade ifrigt och grep darrande efter organistens hand.

— Går hem, you know, sir. För femtio år, jag kom from Värmland. Australia, you know. Guld — the gold in the desert. Forgotten to tala svenska. Dö at home, sir . . . going to die. Old and rich and olycklig. I am very rich, sir. The gold . . .

Det var rörande att se gubben. Hans trötta ögon tiggde — *kan* Ni förstå mig? — och det hvita, ärevördiga hufvudet skakade. Något som han tegat med länge, länge, välde fram.

Organisten bad honom i brist på bättre stiga med sig upp och fick honom efter en del bakvänt pysslande tillrätta i hvilstolen framför spiselglöden.

Förbistradt, med tusen stockningar och upprepningar, fick gubben fram sin historia och sitt ärende. Han hade som ung pojke emigrerat, först till Amerika och efter ett kort uppehåll i Kalifornien till Australien. Där hade han sedan tillbringat nära femtio års guldgräfvarelif. Han berättade om vilda dagar, om fynd och hemlighetsmakeri, om dobbel och revolverar, men underströmmen, som bar det hela, var biktens om hans gränslösa hemlängtan. Han fann och sparade, sparade och lade ihop, och år efter år tänkte han: Nu har jag snart nog att köpa mig en gård därhemma och lefva sorgfritt till döddagar. Men guldfebern brände honom och släppte icke för hemlängtan. Kunde han ge sig till att lämna dessa i . . . mufningar, som alltjämt svettades nytt guld? Ännu ett år ville han offra — lifvet var långt. Och så gick det ena året efter det andra — lifvet är snabbt och kort. En dag var han ändå en gammal man och greps af förfäran. Ty den tanken hade slagit honom, att nu hastade det, om han skulle hinna hem för att ordna med sin grafplats. Men nej, visst var han hvit och böjd, och såg icke så bra som förr. Dock satt ännu lifvet segt i hans gamla kropp. Nu var tiden fullbordad. Nu *skulle* han ändå komma hem. Han kände att detta var värkligt. De femtio årens dröm var drömd till slut.

Och här i det tjocka bältet innanför rocken — det var väl ingen obehörig som såg det? — hade han guld — guld till en *stor* gård därhemma, och mera ändå. Kunde han nu icke af denne herre få hjälp

(Forts. å sid. 384.)

VID FRONTEN.

CECILIA BÅÅTH-HOLMBERG.

50 år den 1 mars.

Fru Cecilia Bååth-Holmberg, maka till folkhögskoleföreståndaren Theodor Holmberg på Tärna i Västmanland, fyllde den 1 mars 50 år. En af de kvinnor som tidigast vågade sig fram till aktivitetens front i

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

4,187 METER ÖFVER HAFVET.

Svensk-amerikanen herr G. Carlander på högsta spetsen af Die Jungfrau. Före honom lär ingen svensk ha företagit den besvärliga uppstigningen på denna alpspets.

vårt land, intager fru Bååth-Holmberg alljämt en bemärkt ställning till tidens rörelser. Som vittor författarinna, som essayist och som vapendragerska i tal och skrift för reformer på det sociala området har hon gjort sin högt skattade insats i vårt kulturlif.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stilm.—Gbg.

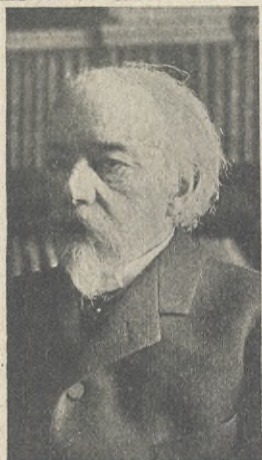
CHAMPAGNE OCH HVILA I DEN EVIGA SNÖN.

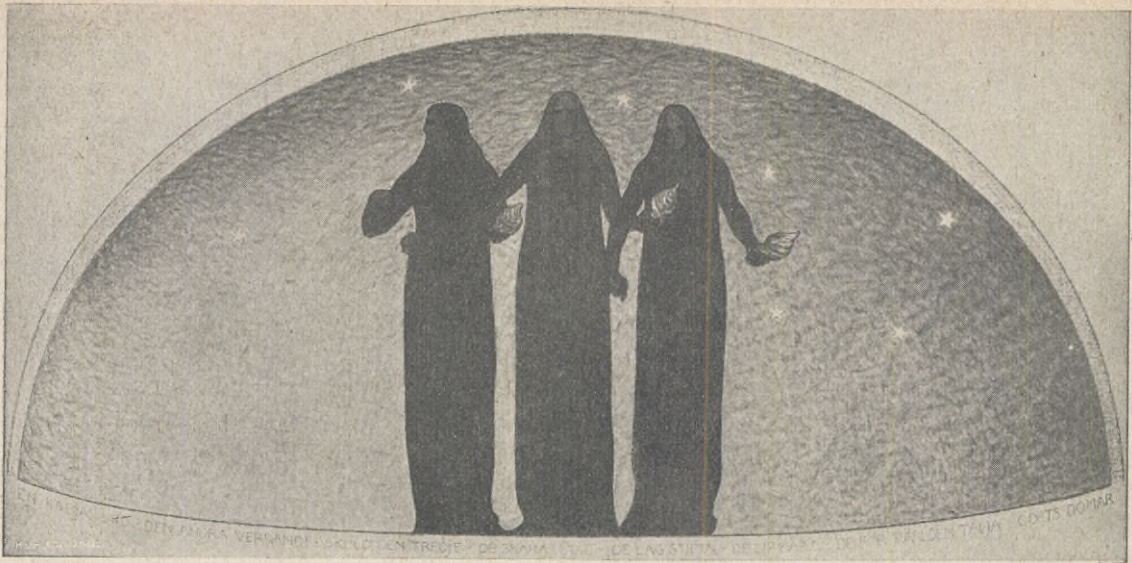
SVENSKA AKADEMIENS FASTIGHET VID SKEPPSBRON SÅLD.

Svenska akademien, sedan ett 30 tal år bosatt i ett af Stockholms karakteristiska gamla skeppsbrohus, done-radt till densamma af dess forne sekreterare Bernhard von Beskow, har i dagarne sålt sin fastighet till en kol-firma, hvilken kommer att rivra den gamla byggnaden och i dess ställe uppföra ett modärnt affärspalats. Vi visa som ett apropos några bilder.

DR. C. D. AF WIRSÉN,
Akademiens ständige sekre-
terare.

Porträtt taget i dessa dagar.

HVAR 8 DAOS fotograf i Sthlm.

TRE NORNOR (ANDRA KAMMAREN) AF GUNNAR HALLSTRÖM.

Kliché: Bengt Sjööverparre.

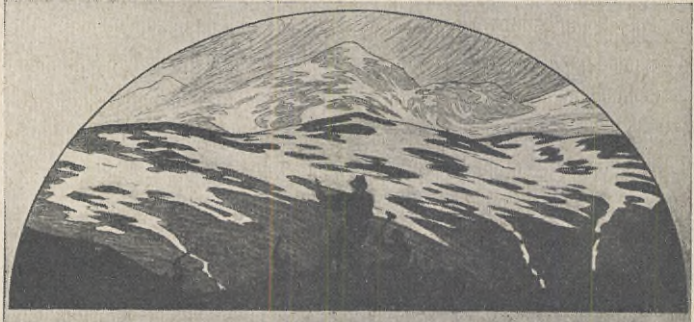
JORDBRUK (ANDRA KAMMAREN).

Fullmäktige i riksgäldskontoret utlyste för en tid sedan en pristäflan för dekoration af nya riksdagshusets i Stockholm plenisalar, och juryn afgaf nyligen sitt utlåtande beträffande de målningsskisser af 11 samt skulpturskisser af 6 märken, som inkommit.

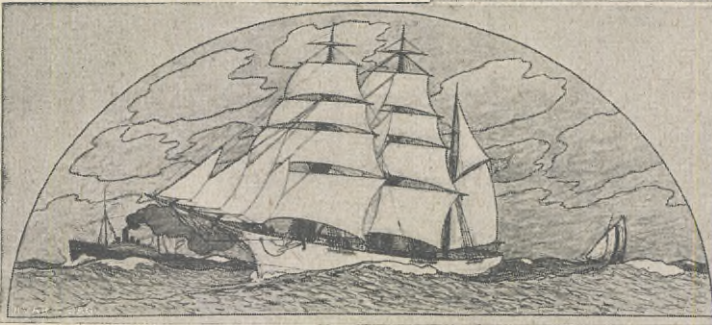
Af skisserna till de för målningar afsedda fälten ansåg juryn de af Gunnar Hallström, utställda i främsta rummet böra komma i fråga till pris på grund af deras afgjort dekorativa stil.

Dé fördela sig sålunda:

I. Första kammaren: absid: "Försvaret"; sidofälten: Bergsbruk och skogsarbete.

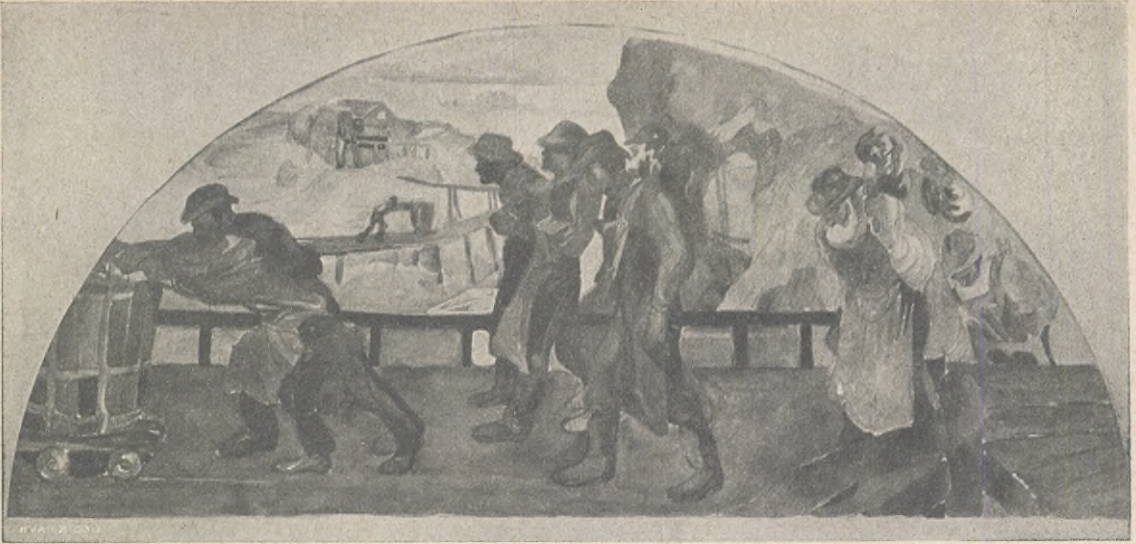

BERGSBRUK (FÖRSTA KAMMAREN).

HANDEL OCH SJÖFART (ANDRA KAMMAREN) AF GUNNAR HALLSTRÖM.

II. Andra kammaren: absid: "Tre nor-nor"; sidofälten: Jordbruk, Sjöfart. Där-jämte har konstnären velat i händelse figurframställningar skulle visa sig omöj-liga på de buktiga ytorna, äfven in-sända en alternationsskiss i annan rikt-ning, en mera ornamental behandling af en nattstämning med Karlavagnen. Hallström har tillerkänts ett första pris för

GRUFARBETARE (FÖRSTA KAMMAREN) AF AXEL TÖRNEMAN.

Kitché: *Bengt Sjöforsparre.*

den för Första kammaren af-sedda skiss-serien, med särskild hänsyn till skissen "Bergsbruket" och med utbyte af absiden "Försvaret" mot den alternativt utförda skissen.

Därjämte har juryn föreslagit

G. HALLSTRÖMS FÖRSLAG TILL DEKORERING AF ABSIDEN I FÖRSTA KAMMAREN.

skissen "Jordbruket" till inköp.

Axel Törneman, som utställt en grupp afsedd för de för Första kammaren uppgifna ämnena, har för sin skiss-serie tillerkänts andra priset.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sölm.

SKOGSSÅDD (FÖRSTA KAMMAREN) AF AXEL TÖRNEMAN.

Kitché: *Bengt Sjöforsparre.*

En notis har gått genom den engelska prässen meddelande att den kände konstkritikern mr M. H. Spielmann tillkännagifvit såsom sin åsikt, att ett gammalt porträtt i misses Ludgates ägo i en liten by Winston, nära Darlington i norra England, är ett genuint porträtt af William Shakespeare.

Målningen är 15¼ tum bred och 17½ tum hög, och skulle visa Shakespeare i sitt 24 år. En svag mustasch kläder munnen och huvudet är täckt med tjockt svart krusigt hår. I öfre västra hörnet af målningen står i hvita bokstäver Æ SVÆ (ætatis suæ) 24 och i det högra årtalet 1538. Å porträttets baksida finnas bokstäverna W. X. S. I öfrigt i nias inga initialer som kunna rödja målaren.

För en del år sedan utställdes detta porträtt vid Shakespearesfästligheterna i Stratford-on-Avon, vid hvilket tillfälle det dock väckte föga uppmärksamhet. Det är först i dagarne det låtit tala om sig med anledning af mr Spielmanns uttalanden.

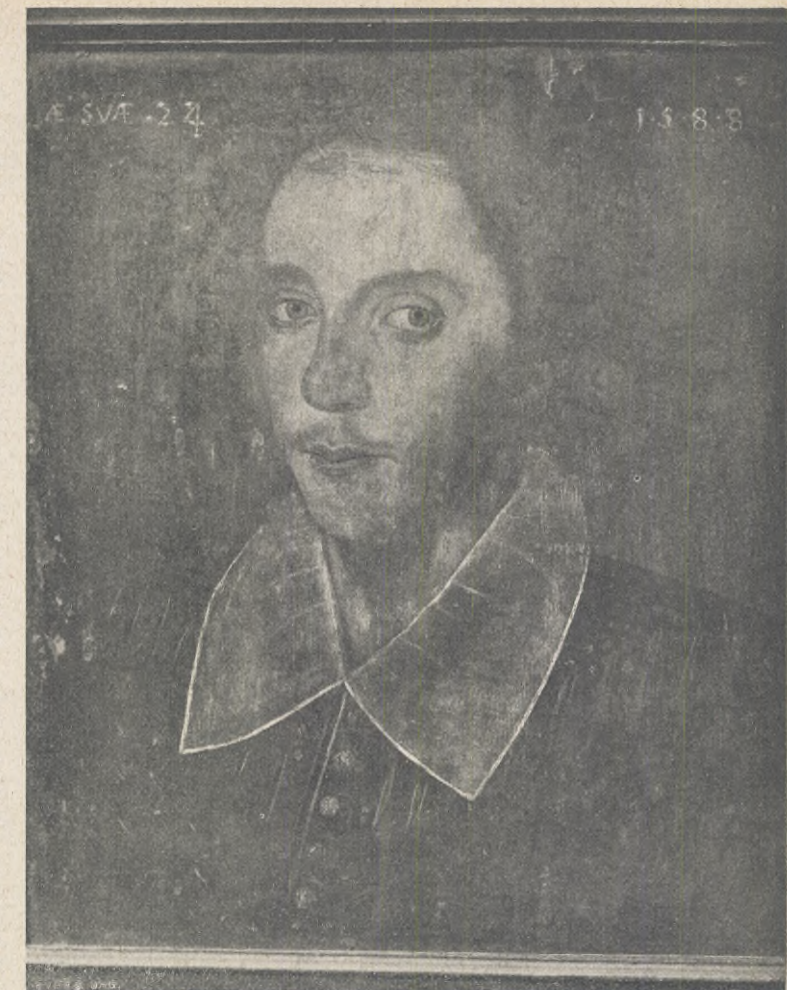
Tvifvel torde dock råda därom, huruvida detta är ett Shakespeareporträtt eller ej.

Den värderade litteraturmålaren i "Sphere", som följer sig under märket C. K. S. skrifver följande med anledning af det påstådda fyndet:

"Den enda anledning som finnes, för antagandet att detta är ett verkligt porträtt af Shakespeare, är bokstäverna W. S. å porträttets baksida och uppgiften att det var taget vid 24 års ålder 1588 samt en viss likhet med senare autentiska porträtt af Shakespeare. Däraf har man slutit sig till att denna målning är ett porträtt af poeten såsom ung man. Mig synes detta ett bedrägeri, och jag tycker att den utmärkta konstkritikern mr Spielmann skulle blifva stämd för högförräderi mot litteraturen för sitt påstående att denna intetsägande ungdom med det fåniga ansiktet skulle vara den store poeten, som, det kan tilläggas, 1588 ej hade skrifvit någonting utan kämpade i London för tillvaron i största obemärkthet. Shakespeare af 1588 var en absolut okänd person. Han hade lämnat Warwickshire — hvarest detta porträtt säges hafva blifvit funnet — två år förut och återvände ej dit förr än efter lång tids frånvaro. Det måste hafva funnits hundratals unga män födda 1564 och således 24 år 1588. Gamla panelmålningar från denna tid äro mycket lika hvarandra och bokstäverna W. S. kunde lika gärna hafva betydty William Smith som William Shakespeare. Min tro är att porträttet är en skicklig förfalskning från 1800-talet".

Ännu har ej sista ordet sagts i denna sak och en diskussion kommer väl att kasta mera ljus däröfver. Det är att förmoda, att målningen i alla händelser kommer att inköpas af National Portrait Gallery.

London i mars.

Efter fotograf

Nilsche. Dargest. Skulptorsparre.

DET NYUPPTÄCKTA FÖREGIFNA SHAKESPEAREPORTRÄTTET. Porträttet har en del likheter med ett groft utördt kopparstick i folioupplagan från 1623, kalladt Droeshoutporträttet, hvilket är ett af de få autentiska Shakespeareporträtten.

ETT ORIGINELLT EXPERIMENT.

Från vår korrespondent i Paris. (Se bild å sid. 380).

I Frankrike är som bekant f. n. ett ministeriellt förslag om progressiv inkomstskatt framlagd. Så godt som hela prässen ondöres häröfver och deputeraderna själva, som nyligen voterat sig 15.000 francs årlig ersättning, tyckas icke älska det planerade förslaget.

Finansministern beslöt då att slå ett stort slag för sin idé. Han ville visa att det nya systemet i praktiken ej vore så afskyvärdt som man ville göra troligt. Man valde ut en liten kommun, Rochoy-Condé, som fick äran mottaga M. Caillaux, åtföljd af så godt som hela finanskommittén. Och där skattlades så både borgare och bönder. Och bönderna fingo bördorna lättade och borgarna, d. ä. industriidkarna, — ja de ville inte deklarerera! Men då staten skall ha minst lika mycket som hittills och bönderna slippa undan billigare, så får naturligtvis industrien sitta emellan, säga de förnumstiga i landet. Resultatet af experimentet blef sålunda skäligen negativt — äfven på fotografernas plåtar.

Louis Zettersten.

FN. STOR TVÄTT. I London, där husväggarne snart täckas af ett smutsgrått sotlager, har man på sista tiden börjat att pröfva en ny och lycklig rengöringsmetod. Tvättmanskap i vattentät dräkter hissas uppåt väggarne m. en slang, ur hvilken sprutas en ström af het ånga.

Efter fotografi.

FEM GENERATIONER. M:me Robineau, som nyligen dog i Paris vid 107 års ålder. Jämte oldmodern, hennes son, sonson, sonsonson och sonsons sonson.

FRANSKE FINANSMINISTERN CAILLAUX (X), och öfriga medlemmar af finanskommittéen i Rochy-Condé. Se vår Pariserkorrespondents täxt å sid. 379.

RYSKE PRÄSTEN PETROFF, vald till medlem af duman, men af den heliga synoden förvisad till klostrets ensamhet. Efter någon tvekan beslöt han sig för att efterkomma förvisningsordern. Vår fotografi är tagen vid hans afresa från St Petersburg.

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

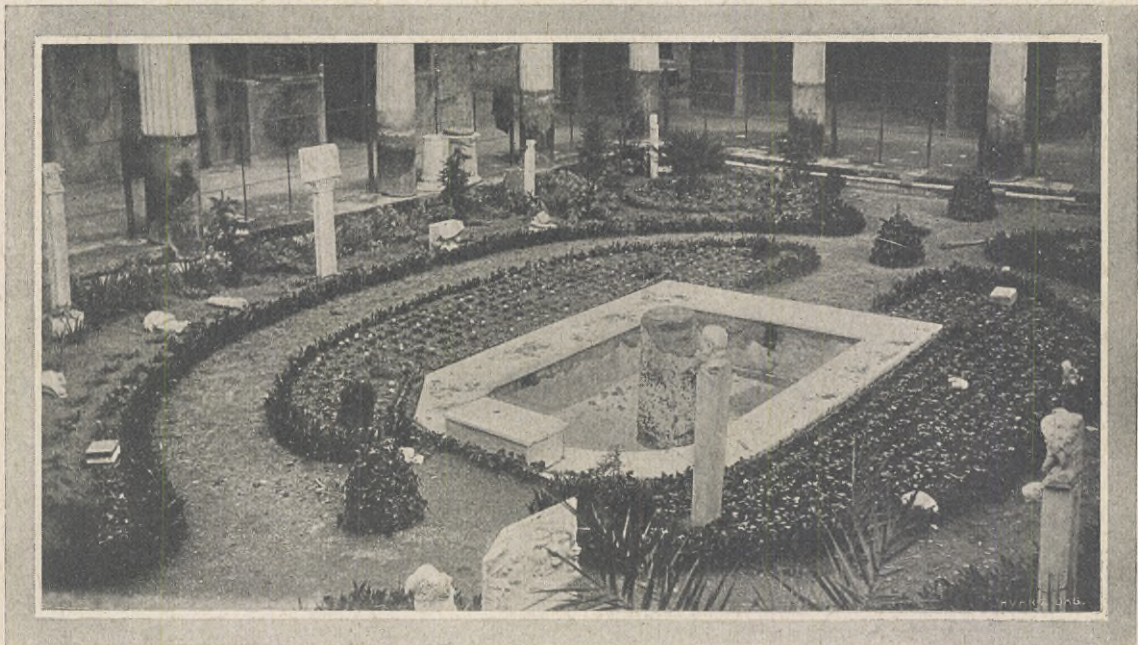
POMPEJI AFSLÖJAR NYA SKATTER.
EFTER UNIKA FOTOGRAFIER.

Efter fotografen

Utsikt: Bengt Silfverparre

»DEN GYLLENE KÄRLEKENS HUS» I POMPEJI: PERISTYL OCH VIRIDIARIUM (DEN INBYGDA TRÄDGÅRDEN).

Efter fotografen

Kitché: Bengt Silfverparre

ETT ANNAT PARTI AF VIRIDIARIUM. T. V. I BAKGRUNDEN LARARIUM, DÄR MAN FUNNIT STATYTERNA AF JUPITER, JUNO, MINERVA OCH MERCURIUS.

Herculaneum, där man knappast trott på möjligheten att gräva fram något och Pompeji, som man för länge sedan ansåg skattadt, öfverraska världen med nya gåvor, nya ovärderliga iablickar i antikens lif. Från det återuppståndna Herculaneum innehåller marshäftet af VARIA en hel rad bilder och H. 8 D. kan här, tack vare särskilda förbindelser, reproducera några fotografier af den senaste upptäckten i Pompeji, ett rikt borgerligt hus, beläget midt emot det berömda Vettiernas hus vid Via Stabia och efter en serie miniatyrfigurer i guld och emalj kalladt "den gyllene kärlekens hus". Alla tidigare ansökningar att få taga fotografier efter detta fynd hafva afslagits.

Huset upptäcktes redan 1903. Dess yttermurar frilades och renoverades, men utgrävandet af det inre fick anstå tills lämplig yttre anledning förefanns. En sådan hoppades man på vid ryske kejs:rens besök, men som bekant uteblef detta. Tzar Nikolai "efterträdde" af presidenten Loubet, men denne kom aldrig längre än till Neapel. För att det ändå skulle bli något utaf beslöt man sig äntligen för att taga Dante Alighieri-sällskapets nationalkongress som förevändning. Men den profana mängden har först på alla sista tiden fått tillträde.

Huset är fullständigt restaurerat ända till de frodiga blomsterrabatterna i viridariet. Det har förmodligen ägts af en köpman — bland husgudarne i Lararium saknades icke Mercurius! — som blifvit rik på affärer med Egypten. I alla händelser är det blott en "grand seigneur" som prydt sin trädgård med en sådan mängd af dyrbara skulpturarbeten och i öfrigt gifvit sitt hem en så genomgående artistisk utsmyckning. Miniatyrfigurerna, som gifvit huset dess namn, representera en art af dekorering som hittills icke förut påträffats hvarken i Pompeji eller Herculaneum.

Fyndet sådant det nu föreligger i en utsökt och

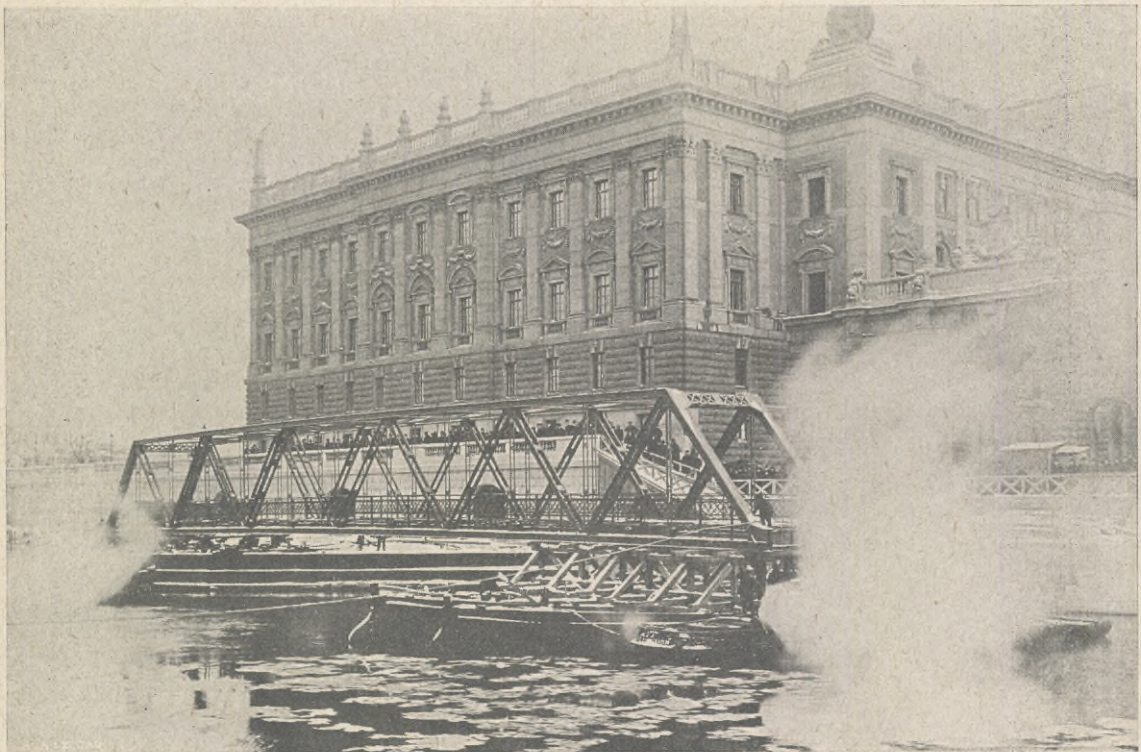
Efter fotografien

Avsökt: Bengt Skjöldeström.

EN AF DE RELIEFER, SOM FÖRUTOM BLOMSTERRABATTER OCH VATTENDAMM UTGJORDE TRÄDGÅRDENS PRYDNADER.

finkänslig restaurering är ett nytt bevis till så många föregående om en smak- och stilkänsla, i hvilken vi trots all vår öfverlägsenhet förrästen dock icke kunna mäta oss med "de gamle".

STOCKHOLMS NYASTE BRO.

HVAR 8 DAGS fotograf i Ståhm.

Kilchö-Kon. A.-B. Bengt Skjöldeström—Gbg.

RIKSBANKEN, FÖRENADE DROTTNINGGATAN MED RIKSBYGGNADSKOMPLEXEN PÅ HELGEANDSHOLMEN blir i dagarne utlagd. Vår fotografi togs måndag afton den 11, kl. 5 e. m.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. R. GEIJER.

70 år fyllde den 1 mars brukspatronen Christoffer Geijer å Brattfors.

R. RÖDNING.

Den 8 mars fyllde rektor Rudolf Rödning 60 år. Stud.-ex. 64, fil. dr. 72, docent 74, lektor i Karlst. d. 79, rektor i Gälle 85, i Göteborg vid Högre allmänna latinläroverket sedan 94. Stadsfullmäktige i Gälle och Göteborg, ordförande i folkskolans styrelse, led. i styrelsen för Göteborgs högskola.

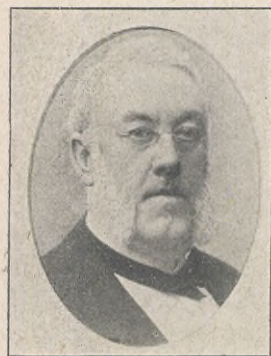
F. K. KEMPE.

Den 5 mars fyllde sågverksägaren, fil. dr. Frans Kempe 60 år. Stud.-ex. 66 med kand. 73, tysk konsul i Hernösand 79-99, fil. hedersdoktor i Uppsala 1901, landsförlingsman, led. af skiljenämnd- och förlämningskommittéen, af Norrlands komm. L. K. L. A.

G. F. W. BARKMAN.

Den 7 mars fyllde navigations-skoleföreståndaren Gustaf Barkman 60 år. Sjökapitens- och angfartsbef.-ex. 72. Lärare vid Stockholms navigationskola, samt föreståndare för navigationskolan i Hernösand 83-92, sedan dess föreståndare för navigationssk. i Göteborg 97-1900 led. af Hernösands stadsfullmäktige.

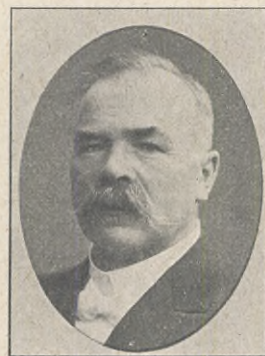
F. W. METZÉN. †

Kyrkoherden i Skenninge, fil. dr. Wilhelm Metzén afled den 1 ebr. vid 75 års ålder. Stud.-ex. 53, fil. dr. 63, teor. och prakt. teol. ex. 65 prästvigd 66, pastoralex. s. å., kyrkoherde i Skenninge sedan 75, kontraktsprost i Gösträng 91, ledamot af Riksd. A. K. 87-89.

O. G. WAHLBERG. †

Vid 74 års ålder afled den 28 febr. borgmästaren i Vimmerby, Otto Gustaf Wahlberg Stud.-ex. 52, vice häradshövding 62, borgmästare i Vimmerby sedan 70.

J. A. THURESSON. †

Vid 60 års ålder afled den 18 febr. byggmästaren Johan Alfred Thuresson i Östersund. Byggmästare, konstruktör och brobyggare samt distriktchef för Indalsälvens flottningsdistrikt var han starkt anlitad för kommunala och allmänna förtröendeuppdrag. Led. i centralstyr. för Svenska frivill. skytteföreningen.

J. A. SELLSTRÖM. †

Den 4 mars afled Göteborgs bageriemästaren Johan August Sellström vid 60 års ålder. Ordförande i Svenska bageriidr. areoförbundets Göteborgs afdelning. Mångårig led. af Gbg:s Handverks- och Industriörenens styrelse, stadsfullmäktig sedan 02.

F. J. F. WESTERDAHL. †

Den 5 mars afled i Uppsala innehavaren af Akademiapoteket Kronan darrstade, apotekaren François Westerdaahl, 78 år gammal. Farm.-stud. 50, apot.-ex. 59, inneh. apot. Kronan sedan 67. Led. Upps läkareförening sedan 65, stadsfullm. m. fl. komm. uppdrag.

J. AMILON. †

Den 2 mars afled led. af Riksd. F. K. godsägaren Johan Amilon vid 55 års ålder. Förvaltare och sedan 93 ägare till Elveröds gård vid Tomelilla samt arrendator till Bärtofta (Kronovall) var han af ortens kommunalt mest anlitad män. Led. af Riks F. K. sedan 1900.

I HVAR 8 DAGS

STÄNDIGA
PRISTÄFLAN
(NYÅRSTÄFLAN)

utdelas 1500 kr i pris.

En hvar kan deltaga. Närmare
bestämmelser återfinnas i nummer 22.

Foto. V. Hj. Anderson, Sthlm.

KUNGL. FLOTTANS MUSIKKÅR I STOCKHOLM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Svjversparre Sthlm.—Öbg.

Till nationernas stundande stora möte på Jamestown's redd ämnar Sverige som bekant sända sin nya pansarkryssare Fylgia med prins Wilhelm ombord. Vid de fästligheter, som i sammanhang med flottrevyen och den samtidigt pågående utställningen planerats, få svenska toner ej saknas, och blir det ofvanstående musikkår, som hvad militär musiken beträffar, kommer att föra våra runor med den äran. Det är att hoppas, att "spelet" vid denna utomordentliga färd blir så fulltaligt som möjligt.

Hvad flottans musikkår, tack vare en skicklig ledning och goda instrument, kan prestera i fint och väl

nyanserat spel, är icke obekant för någon stockholmare, då sagda kår sedan mer än 15 år konserterat på Skansen och där tillvunnit sig "hela Stockholms" synnerliga bevägenhet, icke minst därigenom, att dess repertoir städse upptagit ett stort antal äldre och nyare alster af svenska tonsättare, en omständighet som särskildt vid detta tillfälle torde vara af största betydelse, då det gäller att låta svenska toner med deras egenart ljuda i den stora europeiska och transatlantiska "konerten". Bilden häröfvan är tagen utanför musikkasernen på Skeppsholmen, en byggnad med anor ända från Johan Ill:s tid. X.

(Forts. fr. sid. 374.)

med banker och advokater och sådant, och med hemresan? Han var så bortkommen, i London kan visst hända lika mycket som i Australien . . . sin landsman hade han förlitande till.

*

Några dagar senare följde organisten gubben ombord på Göteborgsbåten. Han hade känslan af att han just hjälpt ödet att fullborda det sållyntaste af allt, ett helt lefnadslopp, där det blifvit en människa beskärmt att nå sitt stora mål. Han visste, att icke ens en kamp till blods var nog att trygga den segern.

*

I det stora hela var denna episod icke anmärkningsvärdare, än att organisten behöfde söka rätt länge i sitt minne, när han efter något mer än ett halfår helt oväntadt en eftermiddag vid inläggandet af sista posten på läsrummet stötte på ett gammalt hvitkägg, som han tyckte sig ha sett förut.

Det var australiamannen. Han hade sålt sin nya fina gård hemma i Värmland. Han kunde icke komma

i ro, icke trivas. Han hade icke funnit det han drömt efter. Allt var honom beklämmande, han var en främling bland alla. Han måste bort, han måste till sina guldfält igen. Det var icke girighet, som dref honom. Det var förtviflan. Han hade sålt allt och var åter på väg till öknen. Blott där kunde han dö i frid, hemlös.

VIII ÅRG. 24:E HÄFT. INNEHÅLLER:

Otto Pettersson. — 200-årsminnet af Sven Lagerbrings födelse — Vår nya flottstation. — Strändad ångare. — Nyvald riksdagsman. — Militära fäkttävlingar i Holland. — "Hemkomsten" af Peter No den. — Vid fronten. — Den förste svensken på en svår alptopp. — Svenska akademiens fastighet vid Skeppsholmen såld. — De prisbelönade förslagen till penitentiärens utsmyckning. — Shakespeares första porträtt. — Brokigt utomlandsnytt. — Pompeji afslöjar nya sätter. — Stockholms nyaste bro. — Veckans porträttgalleri. — Till Jamestown.

Obs.! Återgivande af text eller illustrationer ur H. 8. D. utan särskildt medgivande förbjudes.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1907.